

T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

ULUSLARARASI KONFERANSLAR DİZİSİ:

**SAHN-I SEMÂN'DAN DÂRÜLFÜNÛN'A OSMANLI'DA İLİM VE FİKİR DÜNYASI:
ÂLİMLER, MÜESSESELER VE FİKRÎ ESERLER**

-I-

**İSTANBUL'UN FETHİNDEN SÜLEYMANİYE MEDRESELERİNİN KURULUŞUNA
KADAR**

28-30 KASIM 2014

İstanbul, Türkiye

Modern dönem Osmanlı tarih yazıcılığına genel olarak bakıldığında Osmanlı'nın büyük oranda siyasî bir yapı olarak görüldüğü kolaylıkla anlaşılabılır. Osmanlı tarihçilerinin bir kısmının da haklı olarak ifade ettiği gibi bu tek yönlü okuma, köklü bir medeniyet idrakinin mücessem hâli olan Osmanlı'ya ve onun mirasına yapılan en büyük haksızlıklardan biridir. Bu tek yönlü bakış eksenindeki Osmanlı tarih yazıcılığı, ilerlemeci tarih felsefesinin perspektifinde siyaseten bir kuruluş, yükseliş, duraklama ve çöküşün tarihini yazar. Yine bu literatürün klasikleri mezkûr siyasî yapının en aslî temellerinden ve aynı zamanda taşıyıcılarından olan ilim ve fikir unsurunu periferide addeder ve onu tali bir konuma mahkum eder.

Osmanlı ilim ve fikir dünyası, kendisinden önceki İslâm ilim ve fikir geleneğinin temsilcisi olarak neşvünema bulmuş ve bu geleneğe ilim ve düşüncenin her alanında köklü katkılar yapmıştır. Farklı coğrafyalardan Anadolu'ya gelen ulema ve bilim adamlarının temellerini attığı bu yapı VIII/XIV. yüzyıldaki ilk kurumsallaşma adımlarından sonra bilhassa İstanbul'un fethiyle etkileri yüzyılları aşan bir gelenek olarak tezahür etmiştir. Bu geleneğin İstanbul'da fetih sonrası asırda nasıl bir serencam izlediği üzerine çok şey söylenmiş olsa da dönemle ilgili mevcut literatür, Osmanlı ilim ve fikir dünyası hakkında yeterli ve doyurucu bir malumat vermemektedir. Büyük oranda siyasî tarih yazıcılığının kuşatıcı etkisi altında ve gölgesinde kalmış olan bu literatür siyasî tarihle ilişkiyi yeterince kuramayan bir ilim ve düşünce tarihi yazımının örnekleri olarak yerini almıştır. Kuşkusuz yeterli olmamakla birlikte iki perspektifin arasında ortaya konulan bir birikim de söz konusudur.

Fetih sonrası Osmanlı ilim ve fikir mirası, fetih öncesi mirası ve bağlantıları da dikkate alarak çok yönlü olarak incelenmeye muhtaçtır. Bu bağlamda özellikle Osmanlı ilim ve fikir dünyasının muhtelif alanlarına İstanbul merkezli bir perspektifle eğilme ve bu alanların hem temel meselelerini hem de disiplinlerarası kuşatıcı meselelerini ele alma niyetiyle bir dizi sempozyum yapılması düşünülmüştür. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından düzenlenecek olan uluslararası sempozyumlarda söz konusu dönemde Osmanlı mirasının kazandığı görünüm üzerinde durulacaktır. **İSTANBUL’UN FETHİNDEN SÜLEYMANİYE MEDRESELERİNİN KURULUŞUNA KADAR** alt başlığıyla ilk organizasyon 28-30 Kasım 2014 tarihlerinde İstanbul’da yapılacaktır.

Aşağıdakilerle sınırlı olmamakla birlikte belirlenen konu başlıkları şöyledir:

- Kur’an, Tefsir, Hadis
- Fıkıh
- Kanunnâmeler
- Felsefe
- Kelâm
- Tasavvuf
- Ahlâk
- Dilbilim
- Siyaset Teorisi
- Eğitim
- Şerh ve Hâşiye Literatürü
- Kütüphaneler
- Ulemâ İlişki Ağları ve İcâzetnâmeler
- Gayr-i Müslim Bilim Adamları ve Katkıları
- Siyasî Otorite ve Fikrî Eserler

Sempozyumda sunulacak tebliğlerin yukarıda verilen başlıklar altında ve bu meseleleri büyük oranda dikkate alarak hazırlanması, ayrıca konuların disiplinlerarası ilişkiler çerçevesinde ele alınması beklenmektedir. Bu bağlamda ilgili meselelerin, konuya göre Osmanlı öncesi dönemden fetih öncesi döneme ve oradan da fetih sonrası döneme uzanan süreci dikkate alarak, ancak belirlenen yüzyılda (ykl. 1450-1550) ve İstanbul merkezli kalarak tartışılması hedeflenmektedir.

Sempozyuma katılmak isteyenlerin, 500 kelimeyi geçmeyen bildiri özetlerini aşağıda belirtilen tarihe kadar göndermeleri beklenmektedir. Sempozyumda bildiriler Türkçe, Arapça ve İngilizce olarak sunulabilecektir. İstanbul dışından katılacaklara konaklama imkânı sağlanacak olup seyahat giderleri ise imkânlar ölçüsünde karşılanacaktır. Seçilen tebliğler, sempozyum sonrasında Fakültemiz tarafından bir kitap halinde yayınlanacaktır.

Önemli tarihler:

- Tebliğ özetlerini göndermek için son tarih: 15 Mayıs 2014
- Kabul edilen tebliğlerin ilanı: 1 Haziran 2014
- Tebliğlerin gönderimi için son tarih: 30 Ekim 2014
- Sempozyum tarihi: 28-30 Kasım 2014

Düzenleme kurulu:

Prof. Dr. Mürteza Bedir (Başkan)

Prof. Dr. Ömer Mahir Alper

Prof. Dr. Reşat Öngören

Doç. Dr. Ahmet Hamdi Furat

Doç. Dr. Ali Öztürk

Doç. Dr. Bekir Kuzudişli

Yrd. Doç. Dr. Abdullah Tırabzon

Yrd. Doç. Dr. Mustakim Arıcı

Dr. Hüseyin Sarıkaya

Sempozyum Sekreteryası:

Dr. Hüseyin Sarıkaya

Mahmud Ayyıldız

Emine Gören

Hilal Menküç

İletişim:

İnternet sitesi (Türkçe): sahniseman.istanbul.edu.tr

(İngilizce): sahniseman.istanbul.edu.tr/en

(Arapça): sahniseman.istanbul.edu.tr/ar

e-posta: sahniseman2014@gmail.com